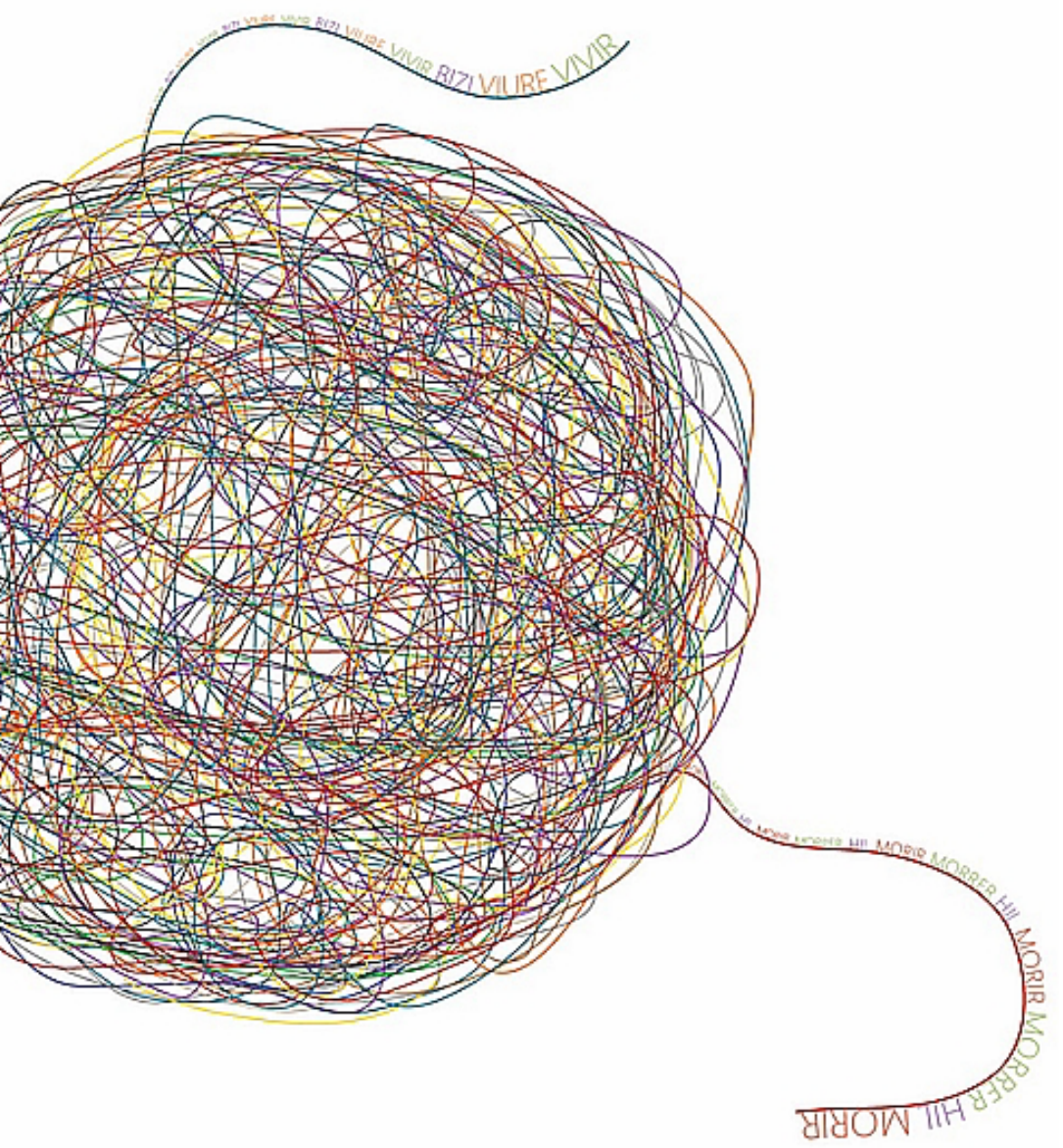
dmddhe

DERECHO A MORIR DIGNAMENTE

DUINTASUNEZ HILTZEKO ESKUBIDEA

EUSKADI

2022 Memoria

Edukia

1 SARRERA. 1

1.1 URTEAREN LABURPENA. 1

2 ELKARTEAREN JARDUERA 2022AN. 4

2.1 EKINTZA POLITIKOA. 4

2.2 HEZKUNTZA- ETA HEDAPEN-EKINTZA. 5

2.2.1 Hitzaldiak, mahai-inguruak, zine-forumak. 5

2.2.1.1 Hezkuntza-arloan parte hartzea. 6

2.2.1.2 Esparru profesionalean parte hartzea. 7

2.2.2 Idatzizko eta ikus-entzunezko dokumentazioa zabaltzea. 7

2.2.3 Prentsan, irratian eta telebistan agertzea. 8

2.2.4 Presentzia sare sozialetan eta *online* bitartekoetan. 9

2.2.5 “Heriotza Duina eta Ilustratua” erakusketa artistikoa. 9

2.3 ELKARTEGINTZA. 10

2.3.1 Bazkideen partaidetza. 10

2.3.1.1 Zuzendaritza Batzordearen bilerak eta Batzarrak. 10

2.3.1.2 Gai espezifikoei buruzko lantaldeak. 10

2.3.1.3 Bazkideen topaketak. 11

2.3.1.4 Online ikastaroa EHUn. 11

2.3.1.5 Informazioa bazkideei banatzea. 12

2.3.1.6 Zuzendaritza Batzordearen osaera. 13

2.3.2 Bazkideen eta jarraitzaileen bilakaera. 14

2.3.3 Arreta pertsonalizatua. 15

2.3.4 Beste erakunde eta elkarte batzuekin harremanak izatea. 15

2.3.5 Inbentarioa. 16

3 2022KO TXOSTEN EKONOMIKOA. 17

3.1 2022KO KONTABILITATE-BALANTZEA. 17

3.2 2023RAKO AURREKONTUA. 19

1 Sarrera.

DMD-DHE Euskadi Elkartea (IFZ-G20769659) irabazi-asmorik gabeko erakundea da, eta Euskadiko Autonomia Erkidegoan pertsona guztiek, beren bizitza amaitzeko unea eta modua askatasunez erabakitzeko duten eskubidea defendatzen du, bereziki kalte itzulezina eta sufrimendu jasanezina dutenean. Euskal Autonomia Erkidegoko Elkarteen Erregistro Orokorrean (AS/G/09652/2002) inskribatuta dago 2002ko otsailetik, eta hiru lurralde historikoetako bazkideek osatzen dute. Era berean, estatu mailako egitura federal baten parte da, beste autonomia-erkidego batzuekin batera 1984an sortutako DMD Elkarte Federala (AFDMD) osatuz.

Memoria honen bidez, 2022an Euskadin heriotza duinaren inguruan gertatutako gertaera nagusiak islatu nahi dira, eta urte horretan DMD-DHE Euskadi elkarteak izandako jarduera jaso eta balioetsi.

1.1 Urtearen laburpena.

2022. urtea trantsizio urtea izan da Eutanasia Arautzeko Lege Organikoaren (LORE) aplikazioa normalizatzeko prozesuan, zeina 2021eko ekainaren 25ean jarri baitzen indarrean.

2021ean gertatutakoak bezain mugarri nabarmenik ez zen izan (eutanasia legea behin betiko onartzea, indarrean jartzea, lehen eskaerak, lehen datu ofizialak, etab.). Legea ekainean indarrean jarri zeneko lehen urteurrena betetzea izan zen hedabideetan nolabaiteko eragina izan zuen gertaera bakarra.

LOREren garapena eta aplikazioa zuhurtziaz eta informazio ofizial eta publiko gutxirekin egin zen (soilik prentsan oso laburtutako datuak martxoaren eta ekainaren amaieran). Ekainaren amaieran, LORE indarrean egon zen lehen urtea betetzean, hauek ziren datuak: 71 eutanasia eskaera jaso ziren, 22 heriotza gertatu ziren tramitatu bitartean, 25 eutanasia egin ziren, eta 6 BEBk (Berme eta Ebaluazio Batzordea) ukatu zituen. Gainerako eskaeren egoera ez da ezagutzen. Eskaerak tramitatzeko batez besteko denbora 45 egunekoa izan zen. 2022ko bigarren erdian ez zen datu gehiagorik ezagutarazi. 2022ko urte osoari dagokion BEBren txosten ofiziala ez da 2023ko martxora arte argitaratuko.

2022an Euskadin LORE aplikatzeari buruz eskura genuen informazio urriak balorazioa zaildu egiten zuen, eta hori izan zen gure elkarteari gehien eskatzen zioten alderdia. Izan ere, DMD-DHE Euskadiren aurtengo jarduera nagusietako bi, legea indarrean sartu aurretik ohikoak zirenaz gain, honako hauek izan ziren:

- Eutanasia eskatu nahi zuten edo eskatu zuten eta eskaerarekin zailtasunak izan zituzten pertsonen arreta (beti aholkularitza bila elkartearekin harremanetan jarri zirenean). Jarduera horrek arreta pertsonalizatuko zerbitzua egokitzeko eta hobetzeko beharra ekarri zuen, benetako arazoak hobeto ulertzeko eta kaltetutako pertsonei behar bezala aholkatu eta orientatzeko. Osasun Sailari ere horren berri eman zitzaion (eta osasun-aseguru pribatu batzuekin harremanak) eta konponbidea eskatu hainbat kasutan.
- Elkartearen ikuspuntutik, legearen aplikazioa baloratzea, pertsona horien testigantzetatik eta datu ofizial urrien azterketatik abiatuta.

Balorazio hori komunikabideetan eta prentsa-oharretan eman zen ezagutzera, LORE eta Heriotza Duinaren Nazioarteko Egunaren lehen urteurrenean. Hona hemen ondorio nagusietako batzuk:

- Egindako eutanasia kopurua txikia izan zen, urtean gertatutako heriotzen %0,1 ingurukoa, beste herrialde batzuetan izandako %2 eta %4 arteko tasetatik oso urrun. Hala ere, Euskadi eutanasia eskaera gehien jaso zituen erkidegoetako bat izan zen, eta LORE normaltasun handiagoz aplikatu zen. Horrek ez du esan nahi kasu zehatzetan arazo larririk ez dagoenik.

- Eskari kopuru txiki hori eskubide berriaren berritasunari eta gure gizartearen ezaugarri kulturalei egotzi ahal zaie, baina baita herritarrek eta profesional askok eskubideaz eta aplikatzeko modu egokiaz duten ezjakintasunari ere.

  DMD-DHE Euskadik behin baino gehiagotan eskatu zion Osasun Sailari herritarrei ematen zaien informazioan inplikazio eta eraginkortasun handiagoa izatea bizitzaren amaierako arreta hobetzera bideratutako eskubideei buruz, (tratamenduari uko egitea, ahalegin terapeutikoa mugatzea, aurretiazko borondateen dokumentua, zainketa aringarriak, eta abar) heriotza duinarena barne.

- Kontzientzia-eragozpena (erregistratutako profesional eragozleen % 3) ez da, oro har, arazorik izan legea aplikatzeko. Baina badirudi kasu jakin batzuetan prestazioa oztopatu egin dela (eskaera jasotzeari edo tramitatzeari uko eginda, ezjakintasuna alegatuz, justifikatu gabeko atzerapenak sortuz, justifikatu gabeko ukapenak emanez, eta abar). Gure elkarteak egoera horien kontrol handiagoa eta osasun-zentroetako zein zentro soziosanitarioetako profesionalei prestakuntza hobea eskatu du, komenigarritasun-eragozpena murrizteko (ez konbikziz, baizik eta beldurragatik edo ezjakintasunagatik). Horri dagokionez, Euskadik erreferentziazko profesional-taldeak ezarri ditu legea aplikatzeko orduan, kideei laguntza eta aholkularitza emateko.

- Euskadin hiltzeko laguntza eskaera tramitatzen amaitu aurretik hildako asko izan direla (eskaeren %31 inguru) ere azpimarratu dugu. Izan litezkeen arrazoien artean, honako hauek aipa daitezke: eskaera oso berandu erabaki izana (bai pazienteak berak hala erabaki duelako, bai informazio eskasagatik, bai senideek eta osasun-langileek azken egunetara arte irauteko egindako presioagatik); izapide-denbora luzeak izatea, okerragotze larriaren aukera handituz eta sedazio terminala sarriago erabiliz, eta abar. Baina ez dira zehazki ezagutzen.

- Aseguru pribatuen (ASISA, Sanitas, IMQ, etab.) ezezkoa ere jakin da. aseguratuen eutanasia eskaerei erantzutean. Horren aurrean DMD-DHE Euskadi harremanetan jarri zen aseguru horietako batzuekin haien arrazoiak ezagutzeko.

DMD-DHE Euskadik 2022an antolatutako beste jarduera batzuen artean, nabarmentzekoak dira: “Todo ha ido bien” filmaren aurrestreinaldia Bilbon urtarrilean, “Heriotza Duina eta Ilustratua” arte-erakusketa Donostian irailean eta urrian, Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna Gasteizen azaroan, eta UPV/EHUrekin batera urrian eta abenduaren artean eman zuen LORE oinarrien inguruko online ikastaroa.

Gainera, 2022ko udaberrira arte Covid-19aren pandemiak eragindako zenbait murrizketa indarrean egon baziren ere, elkarteak bere ohiko jarduera garatzen jarraitu zuen, bizitzaren amaieran herritarrei beren eskubideak ezagutarazteko eta informazioa emateko, hiltzeko laguntza eskatzeko eskubide berria barne, hitzaldi-solasaldien, tailerren, zine-forumen, eztabaida-mahaien eta abarren bidez.

Aipatu behar da, halaber, 2022an, LORE aplikatzearen normalizazio mailakatuarekin, beste erakunde batzuek, DMD-DHE Euskadiz aparte, ekitaldiak antolatu dituztela eta hedabideetan esku hartu dutela beren ekimenez (Osasun Sailburuordearen eta BEBko kideen elkarrizketak eta hitzaldiak, Bilboko Jose Mª Lidón magistratuaren omenezko XII. jardunaldiak, Donostiako Koldo Mitxelena Kulturunea zentroa, Gipuzkoako Erizaintza Elkargoa, Bilboko Transplanteen Koordinatzaileen XXXVI. Kongresu Nazionala, Portugaleteko Osasun Batzorde Etikoa eta Bizkaiko Diputazioaren Heriotza Taldea.).

2022an DMD-DHE Euskadi elkarteak indarrean dagoen LORE esparruan izan zuen rola eztabaidatu zen, eta rol berriak hartu behar izan zituen: eutanasia eskaera problematikoen arreta eta jarraipena, legearen aplikazioaren balorazioa eta antzemandako arazoen salaketa, prestakuntza eta informazioa herritarrei eta profesionalei lege berriarekin lotutako alderdi guztiei buruz.

2022an, jarduera handia izan da alderdi horietan. Hala ere, elkartearen ikuspuntutik, jarduera horiek beharrezkoak direla onartzen bada ere, azpimarratu da ezin direla ahaztu helburu fundazionalak, bereziki autonomia pertsonala norberaren bizitzan erabiltzeko azken helburua. LORE bide horretan urrats handia bada ere, eta pertsona batzuen heriotzaren kalitatea hobetzeko baliagarri dela aitortuta, oraindik helburu horretatik urrun gaude. Helburu nagusi horien aplikazioa ez dago araututa oraindik. Uste osoa dugu pertsona askok ez diotela legeari onurarik ateratzen hainbat arrazoirengatik, eta norberaren autonomia gauzatzea mugatuta dago baldintza gehiegiren hirugarrenen erabakiengatik.

Heriotza duinarekin zerikusia duten eragile berriak agertzen dira osasun zuzenbide, gizarte eta komunikabideen arloetan (kontrako sektore klasikoez gain, Eliza, osasun-sektore pribatua, zaintza aringarrien osasun-sektorea, alderdi politikoak eta eskuineko taldeak eta haien inguruko komunikabideak). Hala ere, sektore horiek egungo egoera deskribatzeko jarrera hartzen dute, neutroagoa edo ez hain neutroa. DMD-DHE Euskadik erreferente izaten jarraitu nahi du autonomia pertsonalaren bidez pertsona guztien heriotzaren kalitatea hobetzeko helburuan, gure filosofia zabalduz, baina egungo legearen funtzionamendu eta hobekuntzaren alderdi praktikoak ere kontuan hartuz.

Hurrengo kapituluetan zehazten da DMD Euskadi elkarteak 2022an izan duen jarduera. Jarduera gehienak Zuzendaritza Batzordeko kideek eta hiru lurraldeetako bazkide aktibistek egin zituzten, eta bidezkoa da haien konpromisoa eta ahalegina eskertzea, askotan landutako zereginetara oso egokituta. Kide berriak eskertuko genituzke denok, batez ere osasun, zuzenbide, hezkuntza eta komunikazio arloetan, heriotza duinaren gaian alderdi pragmatikoak ere kontuan hartzekoak baitira.

OHARRA: Dokumentu honek Interneten dauden web orrietarako eta edukietarako esteka ugari ditu. Argitasunagatik eta sartzeko erraztasunagatik, gorriz nabarmenduta agertzen den testuan bertan txertatuta daude. Edukira sartzeko, nahikoa da saguaren botoiarekin testuaren gainean klik egitea.

2 Elkartearen jarduera 2022an.

DMD-DHE Euskadiren 2022ko jarduera eutanasia legearen (LORE) aplikazioaren jarraipenaz gain elkartearen ohiko hiru jarduera-esparruekin daude lotuta: ekintza politikoa, hezkuntza eta zabalkunde ekintza eta elkartegintza. Ondoren, eremu horietako jarduera garrantzitsuenak aipatzen dira.

2.1 Ekintza politikoa.

Eremu honetan sartzen da erakunde publiko, pribatu eta alderdi politikoekin lotutako jarduera. 2022an hauek izan ziren aipagarrienak:

- Otsailak 3a. Bilera Vitoria-Gasteizko Txagorritxuko Ospitaleko Langileen Batzordearekin, sindikatu guztietako ordezkariekin. Helburua DMD-DHE elkartea eta bere helburuak ezagutaraztea, LOREren berri ematea eta osasun arloan lan egiten duten langileen iritziak jasotzea izan zen.
- Otsailak 10a. Bazkide batek (Julen) eskatuta, BEBren helbide elektronikoa (CGyE-Eutanasia@euskadi.eus) eskuratu da Zuzenean-en bitartez, horrela eutanasia-eskaeren ukapenaren aurrean helduleku bat eskuratu zen. Une hartan ez zen publikoa.
- Otsailaren 15a. Gutuna Donostiako ASISA aseguru sanitarioen (gaztelaniaz) konpainiari, aseguratuen eutanasia eskaeren aurrean jarduteko politikari buruzko informazioa eskatzeko. Madrilgo erkidegoko ospitale batean eskaera bat ez onartzeko erabakia hartu izana izan zen arrazoia. Ez zen erantzunik izan.

  Irailean, DMD Bizkaia, IMQrekin harremanetan jarri zen arrazoi beragatik. Oraingoan, hiltzeko laguntza ematearen aurka ez zeudela erantzun zuten, baina beren zerbitzu-zorroan ez sartzeak, zerbitzua eskatzailearentzat kostua ekarriko zuela.
- Otsailaren 16a. Gutun bat bidali zaio Eusko Jaurlaritzako Osasun Saileko sailburuari eta sailburuordeari, eutanasia-eskaera bat izapidetzean izan diren arazoen berri emateko. Etorkizunean arazo horiek saihesteko ekintzak eskatzen dira, eta, bereziki, BEBri erreklamazioak aurkezteko prozedura definitu eta jendaurrean jakinarazteko. Martxoaren 2an Osasun Sailaren erantzuna jaso zen.
- Martxoaren 11. Aurretiazko Borondateen Euskal Erregistroari eskatzen zaio Euskadin erregistratutako ABDri buruzko estatistika-datu berezituak argitaratzeko, sailaren web orrian. ABDari buruzko informazioa ematen duen tokian. Irailaren amaieran, Sailak datu horiek gehitu direla berresten du.

  Martxoan, saileko ABDaren eredu ofiziala ere eguneratu zen, eutanasia eskatzeko aukera barneratuz. Behin baino gehiagotan eskatu eta gero.
- Ekainaren 17a. Arabako Batzar Nagusietako EH Bilduren taldeak bilera eskatu zion DMD DHEri eutanasiaren egoera zein den jakiteko. Bilera urriaren 14an egin zen. Azaroaren 22an, EH Bilduk langileen prestakuntzari eta administrazio publikoko egoitzetan eutanasia-eskaera baten aurrean jarraitu beharreko protokoloari buruzko gai bat aurkeztu zuen Vitoria-Gasteizko Udaleko bilera batean.
- Urriaren 6a. Bilera Osasun sailburuordearekin eta Euskadiko BEBko presidentearekin. Bilera horretan, LORE indarrean egon zen lehen urteko datu ofizialak eta herritarrei informazio hobea ematea eskatu zitzaizkien, eta elkarteak ezagutzen dituen kasu batzuetan topatutako arazoen berri eman zitzaien.

  Urriaren 13an Donostian egin zen mahai-inguruan, “Heriotza duina eta ilustratua” erakusketaren testuinguruan, BEBko ordezkari batek ere parte hartu zuen, eta aipatutako gaiak ere aztertu ziren.

- Urriaren 11. Sailak. Osasun Saileko Ikuskaritza Medikoko Atalak DMD-DHE Euskadiren informazio-eskaera bati erantzun dio (otsailean), Bilbon ABDa egiteko hitzordua hitzartzeko epe luzeegiei buruz.
- Abenduaren 22a. Eusko Jaurlaritzako Elkarteen Erregistrora bidaliko dira, formatu digitalean, 2010etik 2022ra bitartean (biak barne) DMD-DHE Euskadiko Zuzendaritza Batzordeak egindako bileren akta guztiak.

Aipatzekoa da, halaber, Saileko sailburuordearen parte-hartzea, elkarrizketatu gisa, DMD aldizkariaren 87. zk.ko "Eutanasiak funtziona dezan" artikuluan.

2.2 Hezkuntza- eta hedapen-ekintza.

Gizarteari bizitzaren amaierako prozesuan dituen eskubideen berri ematea, hiltzeko laguntza eskatzeko eskubidea barne, heriotza duinari buruzko elkartearen filosofia zabaltzea eta pertsona bakoitzak nahi duen bizi-amaierari buruzko hausnarketa egiteko tabua haustea dira esparru honetako elkarteko helburuak. Biztanleria osoari eta erakunde profesional eta hezitzaileei zuzendutako prestakuntza-jarduerak ere biltzen ditu.

Jarduerak anitzak dira, besteak beste hitzaldi-solasaldiak antolatzea, mahai-inguruetan parte hartzea, topaketak antolatzea, ikastaroak eta prestakuntza-jardunaldiak antolatzea UPV/EHUrekin eta beste hezkuntza-erakunde eta kolektibo profesional batzuekin lankidetzan, zineforumak, prentsako, irratiko eta telebistako albistegietan agertzea, sare sozialetan parte hartzea eta informazio-liburuxkak zabaltzea.

Jarraian, 2022ko ekitaldi nagusiak jasotzen dira. DMD DHE bertan egon zen, bai ekitaldia antolatzen edo bertan parte hartzen.

2.2.1 Hitzaldiak, mahai-inguruak, zine-forumak.

- Urtarrilaren 13a. Portugaleteko Rotary Clubek "Bizitzaren *amaieraren garrantzia: eutanasia legea 03/21. Ikuspegi* globala", Itxaso Bengoetxea Euskadiko CGEko presidenteak emana. Concha Castells izan da DMD Euskadiren gonbidatu gisa.

- Urtarrilak 27a. "Todo ha ido bien" (2021) film frantziarraren aurrestreinaldia, Bilboko Golem Alondegia zinemek antolatua; ondoren, ikusleekin solasaldia. Concha Castells, Elena González eta Rafael Salek hartu zuten parte. 81 ikusle izan ziren.

- Otsailaren 23a. Concha Castellsek zuzendutako tailerra ABDri buruz Marienea Basauriko Emakumeen Etxean. 40 pertsona bertaratu ziren.
- Martxoaren 1a. "Bizitzaren amaieran zainduz" jardunaldia, Nagusilan-ek (adinekoei laguntzeko boluntariotza elkartea) eta DMD-DHE Euskadik antolatuta, Donostiako San Telmo Museoan (ikus egitaraua). DMD-DHEren aldetik, Marta Barandiaranek (ekitaldia aurkezten) eta Arantza Garaialdek (banakako eta taldeko borondate aurreratuak) eta Iñaki Olaizolak (heriotza soziala) parte hartzen dute hizlari gisa. Iñakiren ponentziak eztabaida interesgarria sortu zuen. Ekitaldiaren bideoa Youtubeko San Telmo Museoko kanalean.

- Martxoaren 2a. Hitzaldia eta mahai-ingurua Gasteizko Aranbizkarra auzoko Bizan zentroan, “Zainketa aringarriak, eutanasia eta aurretiazko borondateen dokumentua” izenburupean, Cristina Valverde eta Neli Rodriguezen eskutik.
- Apirilaren 7a. Hitzaldi-solasaldia Gasteizko Bizan de Sansomendin “Bizitza eta heriotza duin baterako erabakiak hartzea: Aurretiazko Borondateen Dokumentua, Zainketa Aringarriak, Sedazioa, Eutanasia eta abar., Cristina Valverderen eskutik. Deigarria izan zen 2 pertsona bakarrik etortzea.
- Maiatzaren 18a. Hitzaldia eta mahai-ingurua Gasteizko San Prudentzioko Bizan-ean, Cristina Valverderen “Borondate Aurreratuen Dokumentuari (DVA)” buruz.
- Azaroaren 3an. ABD eta Eustanasiari buruzko hitzaldi-solasaldia Zeanurin. Julen Goñiren eskutik.
- Azaroaren 5a. DMD-DHE Euskadik Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna antolatu du Gasteizko Kultur Etxean. Gaixoen, senideen eta medikuen testigantza publiko batzuk jasotzen zituen bideo bat proiektatu zen eta une horretara arteko LOREren aplikazioari buruzko hausnarketa egin zen mahai-inguru batean, Fernando Marin eta Loren Arseguet AFDMD erakundeko Zuzendaritza Batzordeko kideak, Soco Lizarraga DMD Nafarroako kidea eta DMD-DHEko Concha Castells, Mario Unamunoren moderazioarekin (ekitaldiko bideoa). 90 pertsona bertaratu ziren.

- Azaroaren 17a. Hitzaldia eta solasaldia Izarran (Araba), Foru Aldundiak +55 ikasgeletako jardueren barruan antolatuta. Cristina Valverde.
- Azaroaren 24a. ABDa eta Eutanasiari buruzko hitzaldi-solasaldia Abadiñon. Begoña de Miguel eta Rafael Sal-en eskutik.
- Abenduaren 15ean. Hitzaldia eta solasaldia Murgiako (Araba) Gorbea egoitzan, ABDa eta LOREri buruz. Cristina Valverderen eskutik.

2.2.1.1 Hezkuntza-arloan parte hartzea.

- Martxoaren 31n. Deustuko Unibertsitateko Donostiako campusak “Eutanasiari” buruz antolatutako hitzaldi-solasaldia, Iñaki Olaizolak emana.
- Apirilaren 19an. UPV / EHUko kazetaritzako ikasleek elkarrizketa-erreportajea egin dute Bilboko elkarteari eta eutanasiari buruz. Rafael Salek lagundu ditu.
- Apirilaren 27a. UPV/EHUko Zuzenbide Fakultateak antolatutako hitzaldi-solasaldia Kriminologiako Graduko ikasleentzat LOREri eta DMD elkartearen helburuei buruz, Marta Barandiaranek eta Iñaki Alegriak emandakoak (hitzaldi bat euskaraz eta bestea gaztelaniaz).
- Ekaina. UPV/EHUko Kazetaritza Graduko ikasle batek DMD DHE Euskadiren laguntza eskatu zuen “Eutanasia gaur: atzoko bideak, biharko gakoak” gaiari buruzko ikus-entzunezko erreportaje bat egiteko. Hainbat *bazkide elkarrizketatu* ziren.
- Urriaren 5 eta 6a. “Hin und weg” (2014) film alemaniarraren proiekzioa, eta ondoren Bidebieta eta Manteo institutuetako ikasleekin solasaldia, Donostiako Okendo Kultur Etxean Heriotza Duina eta Ilustratua erakusketa artistikoaren programaren barruan. 140 ikasle inguru bertaratu dira.

- Urria eta abendua , "Eutanasia *arautzeko 3/21 Legeari buruzko oinarrizko prestakuntza" online ikastaroa eman zen,* DMD-DHE Euskadik UPV/EHUrekin elkarlanean antolatua. Lehenengo edizio pilotu horretan DMD-DHE Euskadiko bazkideek hartu zuten parte batez ere, baina helburua gai honetan interesa duten profesional eta pertsonentzat erabilgarria izatea da.

2.2.1.2 Esparru profesionalean parte hartzea.

- Urtarrilaren 31. Hitzaldia eta solasaldia Sortzen gizarte langileen elkarteak antolatuta Bilbon, Concha Castellsek emana.
- Martxoaren 21a. Gipuzkoako Erizaintza Elkargo Ofizialak (COEGI) antolatutako LORE jardunaldia. Euskadiko CGEko bi hizlarik parte hartu zuten. DMD-DHE Euskadi ekitaldian izan zen.
- Apirilaren 4a eta 10a. Marta Barandiaranek Osakidetzako lan-talde bati emandako ABDri buruzko hitzaldi-solasaldia.
- Maiatzaren 4a eta 11a. Donostiako Groseko Osasun Zentroak antolatutako hitzaldi-solasaldia, bertako osasun-langileei (medikuak eta erizainak) zuzenduta, LORE eta ABDri buruz. Marta Barandiaranek eta Iñaki Olaizolak emana
- Azaroaren 10a eta 11a. José María Lidón magistratuaren omenezko XVII. Jardunaldiak Bilboko Justizia Jauregian, "Eutanasia eztabaidagai" izenburupean. Elena Gutierrezek *parte hartu du* mediku gisa eta Bioetikako Irakasle gisa.

2.2.2 Idatzizko eta ikus-entzunezko dokumentazioa zabaltzea.

DMD-DHE Euskadik antolatzen dituen ekitaldi guztietan, gure elkarteari eta bere helburuei buruzko informazio-orriak zabaltzen dira euskaraz eta gaztelaniaz, baita ABDa zer den eta egiteko komenigarritasuna eta moduari, eutanasiari eta LOREri buruzko informazioa ere.

Ekainaren 20an, LORE indarrean egon zen lehen urtea zela eta, gertaeraren inguruko prentsa-ohar bat bidali zitzaien hedabideei, legea Euskadin aplikatzearen alderdi positiboen eta negatiboen balorazioarekin.

Azaroan, Tellaetxe familiak eta Plató de Cinema zinema-eskolak, bertako eta nazioarteko jaialdietan ibilbide luzea *egin* ondoren, "La Promesa" dokumentala irekian eskaintzea erabaki dute.

2022an, Iñaki Olaizola (Gipuzkoako bazkidea) antropologoak zenbait saiakera argitaratu zituen, non Euskadin LORE aplikatzeari buruz ezagutzen diren datu ofizialak aztertzen diren, heriotzaren kalitatearen adierazle bat diseinatzeko lehen proposamenari heltzen dion eta "heriotza soziala" (borondatez) eta "sozialki hilda" (gaixotasunagatik) dauden pertsonen kategoriak aztertzen jarraitzen duen. Iñakiren artikulu guztiak eskuragarri daude Interneten (urtea adierazten da 2022an argitaratu ez zirenean):

- "Heriotza soziala: atzeratutako kategoria baten eraikuntza". (2018)
- "Heriotza soziala vs. sozialki hila". (2021)
- "Sozialki hilak vs. ekonomia eta kostua". (Ametzagañako aldizkari birtualak argitaratua).
- "Heriotza soziala".
- "Eutanasiako Legea (2021): ordezkaritzak eta praktikak".
- "Kalitatezko heriotza: konpromiso instituzionala".
- "Txindoki indizea, Heriotzaren Kalitatekoa (ITXCM)".
- "Sozialki hilak: diskurtso baten eraikuntza". (2023)

2.2.3 Prentsan, irratian eta telebistan agertzea.

- Otsailaren 1a. Radio Bilbaon (Cadena SER), Hora 14 Euskadi saioan, Rafael Sali elkarrizketa egin dio LORE aplikatzean kontzientzia eragozpenari buruz.
  (8:30ean hasten da gutxi gorabehera)
- Otsailaren 19a. Euskadi Irratian, Iñaki Olaizolari elkarrizketa.
- Apirilaren 25a. Radio Euskadin (Cadena SER), Hoy por Hoy saioan, LORE onartu zenetik lehen urteari buruzko albistea. BEBko presidenteak eta Concha Castellsek hartu dute parte.
  (4:50ean hasten da gutxi gorabehera)
- Maiatzaren 2a. Cristina Valverderi elkarrizketa Diario de Álava egunkarian, LOREren aplikazioaren inguruan Osasun sailak 2022ko martxoaren 31ra arte argitaratutako datu estatistikoak baloratuz.
- Ekainaren 20a. BEBko presidenteak, eutanasiaz hil zen pertsona baten senideak eta DMD DHE Euskadiren izenean Rafael Salek parte hartu dute El Correo egunkariak argitaratutako artikulu batean.
- Ekainaren 24a. RTVEren Tele Norte albistegiak albiste bat, LORE indarrean sartu eta lehen urteari buruzkoa. Rafael Salek hartu du parte.
  (2:15ean hasten da gutxi gorabehera)
- Ekainaren 25a. Radio Euskadin (Cadena SER), Hora 14 atala “La firma invitada”, elkarrizketa Julen Goñiri, LOREren lehen urteari buruz.
- Uztailaren 2a. Radio Vitorian, “Utziguzu eramaten” saioan, Cristina Valverderi elkarrizketa egingo diote LOREAREN urteurrenari buruz.
  (1:50ean hasten da gutxi gorabehera)
- Urriaren 21a. Berria egunkariko Gipuzkoako Hitza gehigarrian, Arantza Garaialde Maiztegiri elkarrizketa Donostian egin den “Borondateen agiria egina baduzu, argi egoten da guztia” eta “Heriotza duina eta ilustratua” erakusketa artistikoaren programaren barruan antolatu diren ABDri buruzko tailerrei buruz.
- Urriaren 25a. Euskadi Irratian, Faktoria Magazina saioan, elkarrizketa Iñaki Olaizolari ABDri buruz.
  (13:30ean hasten da gutxi gorabehera)

Ekainaren amaieran DMD-DHE Euskadik prentsa-ohar bat kaleratu zuen LOREren lehen urteurrena zela-eta, eta Erkidegoko hainbat hedabideren eta sare sozialetan banatu zen. Zenbait informazio-bidek artikuluak argitaratu zituzten dokumentu horretan eta Osasun sailak emandako estatistika-datuetan oinarrituta:

- Berria egunkaria:
  - Legearen lehen urtemugako datua: 30 eutanasia egin dira.
  - «Bide osoan eman behar da laguntza, ez eutanasia egiteko unean bakarrik».
  - Lehen balantzea: 30 eutanasia.
- Ametzagañaren webgunea. DMD-DHEren komunikatua LORE ezarpenaren lehen urteurrena dela eta.
- Diario Vasco. Eutanasia legea lehen urteak 25 pertsona hiltzen lagundu du Euskadik.
- Noticias de Alava Egunkaria. Eutanasiaren Legeak urtebete bete du martxan jarri zenetik.

Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna dela eta, azaroaren 5ean, Gasteizen, zenbait hedabidek albistea argitaratu zuten:

- Azaroaren 4a. Onda Cero de Vitoriak Fernando Marin elkarrizketatu du ekitaldiaren eta LOREren egungo egoeraren inguruan (audioa).
- Azaroaren 5a. Noticias de Alava Egunkariak artikulu bat argitaratu du.

2.2.4 Presentzia sare sozialetan eta *online* bitartekoetan.

AFDMDren kanalaz gain (ikus https://derechoamorir.org), DMD-DHE Euskadik bere kanal propioak ditu heriotza eta heriotza duinaren inguruko albiste garrantzitsuak eta dibulgazio-materiala zabaltzeko.

- Facebook.
- Twitter (@DheDmd).
- Youtube. DMD Bizkaiako bazkide baten kanal pertsonala, eutanasiari eta beste gai batzuei buruzko gogoetak dituena.

Gainera, hiru lurraldeetan Whatsappeko taldeak erabiltzen dira berriak zabaltzeko eta talde bakoitzaren eta Zuzendaritza Batzordearen barne komunikaziorako.

2.2.5 "Heriotza Duina eta Ilustratua" erakusketa artistikoa.

Irailaren 14tik urriaren 31ra bitartean, Donostia Kulturarekin elkarlanean Donostiako Okendo Kultur Etxeko areto zaharrean, "*Heriotza Duina eta Ilustratua*" erakusketa ibiltaria antolatu zen, DMD Catalunyaren ekimenez sortua (2018), eta estatuko hainbat hiritan zehar ibili dena.

Erakusketak 40 irudi ditu (egileen testuekin), eta beraien bidez artistek heriotzaren tabua apurtzen lagundu nahi izan dute, baita hura normalizatzeko eta hari buruz hausnartzeko aukera eskaini, eta heriotzaren eta, bereziki, heriotza duinaren ikuspegi berezia eman ere. Donostiako erakusketan Euskadiko bost artista gehitu ziren, bakoitzak bere lana zuzenean aurkeztuz "Asteko pieza" (ikus erakusketaren programa) gunean.

Irailaren 13an ekitaldiaren inaugurazioaren eta programaren berri eman zen prentsaurrekoan (jardueren xehetasunekin).

Erakusketarekin batera eskainitako jardueren artean honako hauek azpimarra daitezke:

- 2 antzezlan, "*Heriotza naiz, aurkez naiteke?*" Bazen Behin Clown taldearen eskutik, eta "*Hezurren dantza*" Teatro Estudioren eskutik (50 eta 80 pertsona artean egon ziren saio bakoitzean).
- 3 bisita gidatu, erakusketako obrak bisitatuz eta komentatuz (20 pertsona inguruko asistentzia bakoitzean).

- Zine-forumeko 2 saio (proiekzioa eta ondorengo solasaldia) DBHko ikasle-taldeentzat. Bertan 50 eta 85 ikasle izan ziren, hurrenez hurren.
- ABDri buruzko 2 tailer, 100 lagun inguru.
- Emakume Eskeletoen eskutik, helduentzako ipuin musikatuen saioa (50 pertsona inguru).
- "*Borondatezko heriotza: konpromiso instituzionala*" hitzaldia Iñaki Olaizolaren eskutik, eta LOREren lehen urteari buruzko mahai-ingurua Concha Castellsen eta BEBko ordezkari baten parte hartzearekin. Bi ekitaldietako bakoitzean 20 bat pertsona inguru bertaratu ziren.

Mahai bat ere prestatu zen informazio-materialarekin (DMD-DHEren liburuxkak, ABDren zabalkunde-liburuxkak, prentsa-komunikatuen orriak eta DMD aldizkariaren aleak).

Ekitaldia DMD Euskadiren Facebookeko kanalean iragarri zuten.

Erakusketa eta jarduerak DMD-DHE Gipuzkoako bazkide batzuen lanari esker egin zen.

2.3 Elkartegintza.

Jarduera honen helburua da barne-komunikazioa eta bazkideen parte-hartzea sustatzea, herritarrak elkarttean bazkidetzera animatzea, autonomia eremuko beste elkarte batzuekin lankidetzan aritzea eta elkartearen kudeaketa eraginkorra, demokratikoa eta gardena egitea. Elkarteak bere bazkideei zein herritarrei oro har ematen dien arreta pertsonalizatuko zerbitzua ere sartzen da.

2.3.1 Bazkideen partaidetza.

2.3.1.1 Zuzendaritza Batzordearen bilerak eta Batzarrak.

- 2022an, DMD-DHE Euskadiko Zuzendaritza Batzordearen 6 bilera egin ziren (urtarrilaren 17an, otsailaren 9an, martxoaren 14an, maiatzaren 4an, ekainaren 4an eta irailaren 22an), horietako bost bideokonferentzia bidez eta bat aurrez aurre Donostian.

  Bertan, LOREren aplikazioari buruz ezagutzen ziren gertaerak eta datuak komentatu ziren, aholkularitza bila elkartera joan ziren kasu arazotsuak azaldu eta garatu beharreko jarduerak adostu ziren (Osasun sailarekin eta BEBarekin harremanak, Borondate Aurreratuen Erregistroa, alderdi politikoak, prentsa-oharrak eta abar, aurreko kapituluetan aipatu direnak).

- Maiatzaren 21a. AFDMD erakundearen Ohiko Batzar Orokorra, bideokonferentzia bidez egina. Ondoren, Ezohiko Batzar bat egin zen AFDMD erakundearen estatutu berriak onartzeko. DMD-DHE Euskadiren aldetik 7 bazkide izan ziren.

- Urriaren 20a. AFDMD Zuzendaritza Batzordeak bilera bat (bideokonferentzia) deitu die autonomia-erkidegoetako talde eta tokiko talde guztietako zuzendaritza-batzordeei, barne-kudeaketako aplikazioetan zenbait aldaketa aztertzeko eta AFDMD Batzordeak estatuan LORE ezartzeari buruz egindako txostena aurkezteko.

- Abenduaren 13a. DMD-DHE Euskadiren Ohiko Batzar Orokorra bideokonferentzia bidez. 27 bazkidek hartu zuten parte.

  Elkartearen kudeaketa eta kontuak onartzeaz gain, legea aplikatzeko zailtasunak aipatu ziren, baita konponbideak eskatzen jarraitu beharra eta helburu fundazionalak (norberaren bizitzarekiko autonomia erabiltzea) bistatik ez galtzea eta hedatzen jarraitzea ere, egungo legeak betetzen ez ditu-eta. Horrez gain, adostu zen alderdi politikoentzat proposamenak prestatzea 2023ko hauteskundeetan.

Zuzendaritza Batzordearen bilera guztien eta Batzarren akta dago.

2.3.1.2 Gai espezifikoei buruzko lantaldeak.

DMD-DHE Euskadik estatu mailako lan-taldeetan ere parte hartu du, hiru lurraldeetako ordezkariekin: LOREren eszenatokian arreta pertsonalizatua egokitzea eta hobetzea, autonomia erkidego desberdinetan ABDa lantzeko bideak bateratzea eta AFDMD eta Barne Araudiaren estatutuak berrikustea. Horietako bakoitzean hainbat bilera egin dira bideokonferentzia bidez, Slack aplikazioaren bidez lan-ingurune bat mantentzeaz gain.

2.3.1.3 Bazkideen topaketak.

- Martxoaren 25etik 27ra. Madrilen, "DMD 2022 topaketa" egin zen, estatuko autonomia erkidegoetako eta tokiko talde guztietako bazkide aktibistentzat (normalean, dagozkien zuzendaritza-batzordeetakoak izaten dira, plazak mugatuak baitira). Jardunaldi trinkoak dira, non ikuspuntuak bateratzen diren eta ekintza estrategikoak proposatzen diren (LORE, ABDa, Heriotzaren Behatokia, norberaren bizitzaren erabilgarritasuna, arreta pertsonalizatua, hedabide eta sareetako komunikazioa, aldizkaria eta beste material batzuk zabalkunderako, eta elkartearen hedapen-plana). DMD Euskadiren aldetik, Rafael Sal izan zen bertan.
- Uztailaren 4tik 7ra. Santiago de Compostelako Unibertsitatean "Bizitza duina, heriotza duina: borondatezko heriotza pentsatzea" udako ikastaroa eman zen, AFDMD erakundeak Unibertsitatearekin elkarlanean antolatua (ikus ponentziak). Estatu osoko bazkideei zuzenduta egon arren, jendearentzat irekita egon zen eta oihartzun handia izan zuen tokiko hedabideetan. DMD-DHE Euskadiren aldetik 5 bazkide izan ziren.
- Ekainean eta uztailean, Rafael Salek ordezkatuta, DMD de Cantabriako bazkideekin hainbat bileretan parte hartu zuen, talde autonomikoa martxan jartzeko aholkuak emanez. Talde horrek Kantabriako Osasun Sailarekin izan zuen bileran ere egon zen.
- Bestalde, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako DMD-DHE Euskadiko lurralde-taldeek lurraldeko bazkideen aldizkako bilerekin jarraitu zuten, normalean aurrez aurrekoak, non taldearen antolakuntzako alderdiak aztertzen diren, epe laburreko jarduerak planifikatzen diren, Batzordeko bileretan landutako gaiei buruzko informazioa ematen den, heriotza duinaren inguruko gaurkotasun gaiei buruzko eztabaida egiten den eta, kasu batzuetan, bazkideen eskutik intereseko gaiei buruzko txostenak aurkezten diren, sakonago ezagutzeko ere.

  Bilera horiek publiko orokorrari ere irekita daude. Bazkide ez diren pertsonak bertaratzen direnean, bileran haien zalantzak eta kezkak argitzen dira eta DMD-DHE eta bere filosofia eta helburuei buruzko informazioa ematen da.

  - DMD-DHE Araba hil bakoitzeko azken asteazkenean bildu ohi da, 18:30ean, Vitoria-Gasteizko Barrenkale Elkartean (Aiztogile kalea, 61-behea, Santa Ana kantoitik sarrera). 2022an 9 bilera egin ziren, guztiak aurrez aurre, 5 eta 10 pertsona artean.
  - DMD-DHE Bizkaia hileko azken asteazkenean bildu ohi da, 18:00etan, Araba kaleko 6. zenbakian, Bilboko erdisotoan. 2022an bazkide eta jarraitzaileen 3 topaketa egin zituzten.
  - DMD-DHE Gipuzkoa hileko hirugarren asteazkenean bildu ohi da 2022an, 18:30etik 20:00etara gutxi gorabehera, Donostiako Jubilatuen eta Pentsiodunen Etxeetan. 8 bilera egin ziren, eta 10 eta 15 pertsona arteko parte-hartzea izan zuten. Gipuzkoako taldeak bazkideen arteko bilerak izaten ditu bideokonferentzia bidez.

2.3.1.4 Online ikastaroa EHUn.

Urriaren 10ean hasi zen "*Eutanasia arautzeko 3/21 Legeari buruzko oinarrizko prestakuntza (LORE)*" online ikastaroa, DMD Euskadi, AFDMD eta UPV-EHUko irakasleen lankidetzarekin sortua. Ikastaroa UPV-EHUko online irakaskuntzako *eGelaPI* plataformari buruzkoa izan zen. Mabel Marijuán Medikuntzan doktorea eta UPV/EHUko Bioetikako irakaslea izan zen koordinatzailea.

Ikastaroa herritar guztientzat irekita zegoen, nahiz eta bere izaera akademikoa eta zientifikoa kontuan hartuta, erabilgarritasun handiagokoa zitzaien irakasleei, medikuntzako profesionalei, erizainei, gizarte-lanari, psikologiari, zuzenbideari, filosofiari edo beste gizarte-, osasun- edo hezkuntza-arlo bati, edo gai horrekin zerikusia duten elkarteetako kideei. Hala ere, lehen edizio honetan DMD Euskadiko bazkideen artean soilik egin zen publizitatea, proba pilotu gisa.

Ikastaroa idatzizko dokumentazio gordailu baten inguruan antolatu zen (liburuak, entseguak, prentsako artikuluak eta norberaren dokumentazioa). Berariaz hautatu ziren egileei eta edukiari dagokienez, izaera didaktikoagatik eta gaiaren hainbat alderdiren adierazgarri izateagatik: oinarri etiko eta juridikoa, bertako eta nazioarteko legeria, inplementazioaren alderdi praktikoak, jardunbide egokiak, txosten ofizialak, etab. Ikus-entzunezko materiala (filmak, dokumentalak), lan zinematografikoen analisia eta literatura-lanak ere baziren, bizitzaren amaierako adierazpen artistikoaren adierazgarri gisa. Ikasleen eta irakasleen arteko eztabaida-foro bat ere bazegoen, bertan gai jakin batzuei buruzko elkarrizketa piztu, zalantzak argitu eta proposatutako ariketak entregatzeko.

Edizio pilotu honetan 18 pertsona matrikulatu ziren (bazkide eta profesional gonbidatuak). Ikastaroak 3 hilabeteko iraupena izan zuen. Ikasle guztiek ez zuten amaitu, eta, oro har, oso ikastaro interesgarria izan zen, baina baita oso zorrotza ere, asimilatu beharreko material asko zegoelako.

Amaieran, AFDMD plataforma batera eramatea eskaini zen, estatuko bazkide guztiei zabaltzeko.

2.3.1.5 Informazioa bazkideei banatzea.

DMD Euskadik (AFDMD Bulego Teknikoaren laguntzarekin) aldizka, posta elektroniko bidez, heriotza duinaren inguruko albiste garrantzitsuen berri ematen die bazkideei, hainbat formatutan:

- DMD aldizkaria editatzea. 2022an 3 zenbaki argitaratu ziren (otsaila, ekaina eta abendua). Berariaz eskatu duten bazkideek postaz jasoko dute. AFDMD webgunean ere deskarga daiteke (https://derechoamorir.org/revista/).
- "*DMD informa"* buletina (apirila, ekaina, abuztua, urria), estatu osoko albiste garrantzitsuekin, 2022an, batez ere LORE aplikatzeko datuetan oinarrituta.
- "Nazioarteko prentsa aldizkaria", nazioarteko gaurkotasuna aztertuz. 2022an buletin bakar bat banatu zen posta elektronikoz martxoan. Ordutik, AFDMD (https://derechoamorir.org/category/noticias-internacional/) web orrian soilik argitaratzen da, non 2022ko 12 buletin kontsulta daitezkeen.
- Elkartearekin lotutako ekitaldi garrantzitsuen berri ematen duten buletinak (Bilbon "Dena *ondo joan da" filmaren aurrestreinaldia, Santiago* de Compostelan egindako ikastaroa, UPV/EHUren ikastaroa, Donostiako erakusketa artistikoa, Heriotza Duinaren Nazioarteko Egunaren programa Gasteizen, LOREren lehen urteurrenaren prentsa-oharra, batzar orokorren eta akten deialdiak, bazkideen artikuluak eta entseguak, etab.). 2022an era horretako 16 buletin bidali ziren.

Atal honetan aipatu behar dira, halaber, hiru lurraldeetan gaitutako Whatsappeko taldeak, zeintzuen bidez informazioa trukatzen baita talde horietan sartzeko eskaera egin duten lurralde bakoitzeko bazkide guztientzat. Eta baita Slack aplikazio kolaboratiboa ere (AFDMD erakundeak kudeatua), estatu osoko bazkide aktibisten lankidetza ahalbidetzen duena eta DMD Euskadiko bazkideek parte hartzen dutena.

2.3.2 Zuzendaritza Batzordearen osaera.

2022an ez da aldaketarik izan DMD-DHE Euskadiko Zuzendaritza Batzordeko kideetan (ikus beheko oharra). Ez ziren Batzar Nagusian berretsi behar izan kideak, hori 2021ean egin zelako.

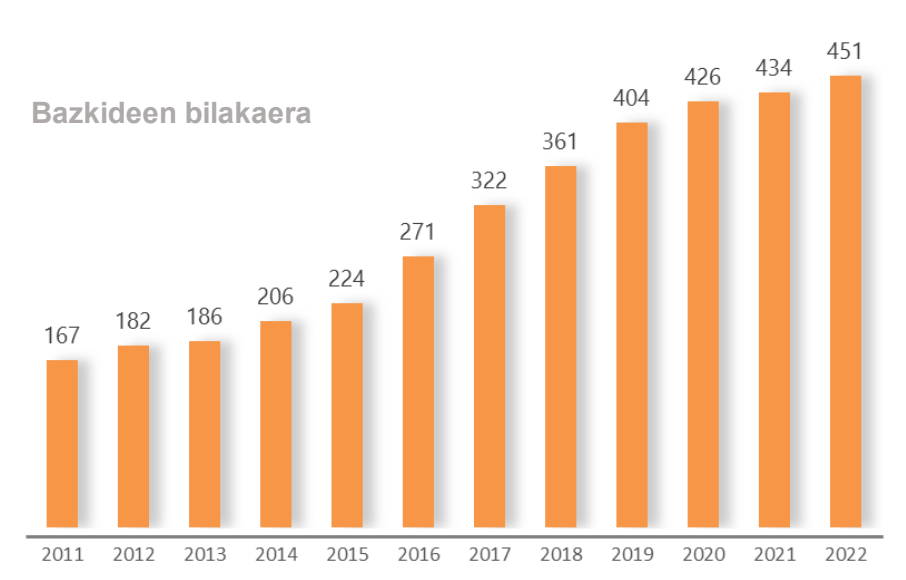
2022/12/31n, honela zegoen osatuta batzordea:

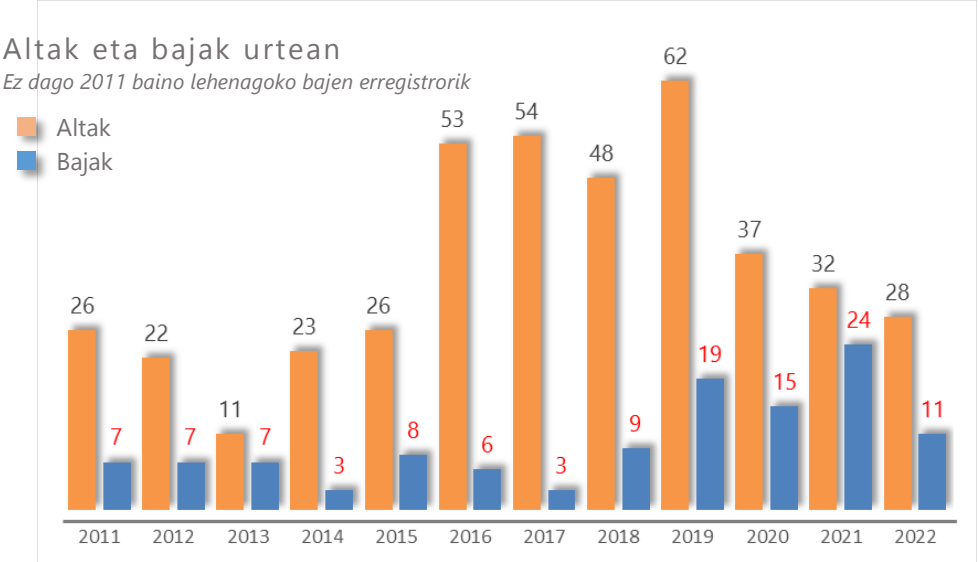
- Presidentea, Concha Castells Carrillo (Bizkaia).
- Iñaki Olaizola Eizagirre (Gipuzkoa).
- Idazkaria, Cristina Valverde Ibañez (Araba).
- Diruzaina, Carlos Burón Herrera (Araba).
- Batzordekideak:
    - Marta Barandiaran Forcada (Gipuzkoa).
    - Arantza Garaialde Maiztegi (Gipuzkoa).
    - Juantxo Domínguez López (Gipuzkoa).
    - Iñaki Alegria Loinaz (Gipuzkoa)
    - Rafael Sal Fernández (Bizkaia).
    - Julen Goñi Salvador (Bizkaia)
    - Elena Gutiérrez Alonso (Bizkaia).
    - Esperanza Urreta Espín (Araba).
    - Mario Unamuno Plazaola (Araba).
    - Monica Santolaya del Val (Araba).

Oharra: 2022/12/16an (Ohiko Batzar Nagusia egin ondoren), Iñaki Olaizola lehendakariordeak Zuzendaritza Batzordeko kargua utzi nahi duela jakinarazi zuen, eta DMD-DHE Euskadiko bazkide izaten jarraitu zuen. Aldaketa hori 2023ko Batzarrean aztertuko da.

2.3.3 Bazkideen eta jarraitzaileen bilakaera.

	bazkide-kopurua **2021/12/31n**	2022		bazkide-kopurua **2022/12/31n**
		Altak	Bajak	
ARABA	90	9	2	**97**
BIZKAIA	215	12	6	**221**
GIPUZKOA	129	7	3	**133**
TOTALES	434	28	11	**451**

Bazkideen hazkunde garbia 2022an 17 izan da (+ % 4), 2021ean baino hobea, baina nahiko baxua, LORE onartu aurreko 2016-2021 epearen aurreko mailen antzekoa. Alta berrien kopurua 2021ekoa baino txikiagoa da, baina bajen kopurua are gehiago jaitsi da.

Baja emateko arrazoiak honako hauek izan dira: bazkide izatetik jarraitzaile izatera (1) aldatzea, ez ordaintzea (1), heriotza (6) eta baja berariaz eskatuta (3). 2022ko abenduaren 31n 78 jarraitzaile zeuden (Araba 15, Bizkaia 38, Gipuzkoa 22, 3 zehaztu gabe).

2.3.4 Arreta pertsonalizatua.

Zerbitzu honen bidez, bazkide eta, oro har, herritar guztien kontsultei erantzuten zaie, besteak beste elkarteari berari buruzko informazioa, heriotza duinarekin zerikusia duten alderdiak. bizitzaren amaierako prozesuan dituzten eskubideak, eta bereziki ABDa eta LORE tramitatzea.

2022an, eutanasia eskatzeko tramitazioan hainbat zailtasun izan zituzten zenbait pertsona etorri dira elkartera, eta ekinbide posibleei eta kasuen jarraipenari buruzko aholkularitza eskaini zitzaien.

Arreta pertsonalizatua hiru lurraldeetan egiten da, batez ere hiru bide hauen bitartez: telefono bidezko arreta (DMD Euskadi eta bere lurralde taldeen telefonoetan), posta elektroniko bidezko arreta (dmdeuskadi@derechoamorir.org helbidean), arreta presentziala eta bideo-dei bidezko arreta, bertaratze kopuruen garrantziaren arabera sailkatuta.

- Araban telefono bidezko 5 kontsulta eta aurrez aurreko bat izan ziren.
- Bizkaian, hiru kontsulta egin ziren aurrez aurre, beste hiru bideo-dei bidez eta beste hainbat telefono dei eta posta elektroniko bidez. Eutanasia-kasu batzuk tratatu ziren.
- Gipuzkoan telefono bidezko hainbat kontsultari erantzun zitzaien, baita aurrez aurre ere, gehienak ABDari buruzko informazioa eta zailtasunak zituzten eutanasia eskaeren kasuak.

AFDMD erakundeak estatu mailako lan-talde bat antolatu zuen arreta pertsonalizatuko protokoloak estatu osoan ezagutzen ziren eutanasiako eskaeren arabera egokitzeko (kontuan hartu beharreko aholkuak eta alderdiak, eskaerak prestatzea, erreklamazioak egiteko bideak, etab.). DMD Euskadik hiru lurraldeetako bazkideekin hartu zuen parte. 2022an 5 bilera egin zituzten (bideo-dei bidez). Horietako bitan buru-gaixotasuna duten pertsonen eskabideei buruz aritu ziren.

2.3.5 Beste erakunde eta elkarte batzuekin harremanak izatea.

Jarduera honen helburua da gure elkartearen jarduerak ezagutaraztea eta interesa izan dezaketen beste erakunde batzuei eskaintzea, baita haiekin lankidetza-loturak ezartzea ere.

- Martxoaren 14a. Gasteizko Judimendi Auzo Elkartearekin aurrez aurreko bilera. Auzo-aldizkariaren ekaineko zenbakian artikulu bat argitaratzea eta LOREei buruzko hitzaldia ematea erabaki da.
- Maiatzaren 12a. Arabako Fibromialgia eta Neke Kronikoaren Elkarteak (ASAFIMA) DMD DHE Euskadiri jakinarazi dio gaixotasun honen Nazioarteko Eguna dela.
- Ekainaren 9, 10 eta 11. Vitoria-Gasteizko Udalak Europa Jauregian antolatutako Elkarteen Jardunaldietan parte hartzea. Udalak elkarteentzat interesgarriak diren hainbat gaitan (dirulaguntzak, teknologia, etab.) emandako hitzaldi batzuetara joan zen). DMD-DHE Euskadik elkartearen hedapenerako materiala (roll-up, pankarta, foiletoak, aldizkariak, kamisetak, pinak, etab.) jarri zuen. Hainbat elkarterekin material trukea egon zen eta Cristina Valverdek ABDa eta LORE ezagutzera emanez.

- Uztailaren 29a. Gure elkartea ezagutzen interesatutako pertsona batek antolatutako bilera: bertaratu ziren, besteak beste, Araban dibertsitate funtzionala duten pertsonen elkarte bateko kide batzuk. 11 lagun bertaratu ziren. Batzuk bazkide egin ziren.
- Abuztua. Agintzari Bilboko gizarte ekimeneko kooperatiba elkarteak “Betirako” zerbitzuaren berri eman dio DMD-*DHE* Euskadiri, dueluan dauden pertsonak artatzeko zerbitzuaz informazioa emanez.

2.3.6 Inbentarioa.

2022an ez da aldaketarik izan. 2022ko abenduaren 31n, Elkartearen ekipamenduaren eta materialaren inbentarioa honako hau izan zen:

- AHTEC 2009 ordenagailua. Arabako taldeak erabiltzen du.
- HP STREAM 11-ROONS.Bizkaiko taldeak erabiltzen duen ordenagailua.
- UTLTRA 3.0 32GB flash memoria, HP ordenagailuaren sistema berreskuratzeko. Bizkaiko taldeak erabiltzen du.
- Logitech m100 sagua. Bizkaiko taldeak erabilia.
- Toshiba Satellite Pro R50-E-13X Intel Core i3-7020U/8GB/256GB ordenagailu eramangarria. Gipuzkoako taldeak erabilia.
- Armairua, 45 cm zabal, 42 cm sakon, 78 cm altu barneko baldarekin eta atea giltzarekin (balioa BEZarekin: 147,62 €). Bilboko egoitzan. Bizkaiko taldearen ardurapean.
- Lenovo V130-15IGM ordenagailu eramangarria, 81HL004YS modeloa (Intel Celeron N4000/8GB/SSD 256 GB/15,6” /Windows 10), Kasperski Internet Security antibirusarekin (erabiltzaile 1). Bizkaiko taldeak erabilia.
- Arabako taldeko telefono mugikorra.
- Gipuzkoako taldeko telefono mugikorra.
- Xiaomi Redmi 9C telefono mugikorra (6,5”/4 GB-ko memoria/64 GB-ko biltegiratzea). Bizkaiko taldeak erabilia. DMD Euskadiko arreta-telefonoa ere bada.
- ISY IP-1100 laser aurkezlea, wireless, beltza. Urrutiko aurkezpenak aurreratzeko/atzera egiteko aukerarekin, eta pantailan laser bidez adierazteko. Arabako taldeak erabilia.

3 2022ko txosten ekonomikoa.

2018/05/05eko Batzar Orokorrean hartutako erabakiaren arabera, DMD-DHE Euskadiren kudeaketa ekonomikoa AFDMD federalaren Kutxa Komunaren ereduan txertatzen da. Eredu horretan, DMD Euskadiren Bulego Teknikoak kudeatzen ditu DMD-DHE Euskadiren diru-sarrera eta gastu guztiak, eta kontu komun federal bati eragiten diote, gainerako autonomia-erkidegoetako taldeetakoekin bat eginez. Hala, autonomia-erkidegoen administrazio-kudeaketa sinplifikatzen da, eta eraginkortasuna hobetzen da baliabide federalen erabilerarekin.

Kutxa Komunaren ereduak esan nahi du DMD-DHE Euskadiren kontabilitateak Euskadi mailan elkartearen jardueraren gastu zuzen esklusiboak islatzen dituela, bai eta haren funtzionamendurako beharrezkoak diren AFDMD gastu komunen zati eratorriak ere (profesionalen soldatak, webgunearen mantenua, aldizkaria, etab.).

Bestalde, DMD-DHE Euskadik bere kontuaren titularra izaten jarraitzen du (Laboral Kutxan), Kutxa Komunean sartu baino lehenagoko garaitik datorrena. Integrazioaren momentutik kontu honek ez du ia jarduerarik.

3.1 2022ko kontabilitate-balantzea.

DMD Euskadiren titulartasuneko kontu propioaren balantzea honako hau izan da:

2021/12/31ko SALDOA	3.908,73 €
DIRU-SARRERAK 2022	400,00 €
GASTUAK 2022	- 40,00 €
2022/12/31ko SALDOA	4.268,73 €

Kontu honetako diru-sarrerak helbideratu gabeko kuotengatik dira, eta gastuak kontuaren mantentze-komisioari bakarrik dagozkio (helbideratutako kuotak eta jarduera-gastuak kontu komun federalean kargatzen dira).

Bestalde, DMD-DHE Euskadiren 2022ko balantze ekonomiko globala, diru-sarrera eta gastu guztiak (zuzenak eta eratorriak) barne hartzen dituena, taula honetan ikus daiteke.

Oharra: Taula horretan, 2022an fakturatu ziren 2021eko gastuak jaso dira (1.200 € DMD Euskadiren Deustuko egoitza mantentzeagatik eta 3,97 € erreprografia gastuengatik).

Ikus daitekeenez, kuotengatiko diru-sarrerak %2,8 igo ziren 2021eko datuekin alderatuta, nahiz eta bazkide kopurua ia %4 igo zen. Balizko azalpen bat da bazkide berri gehienak urteko azken hilabeteetan izan zirela, urritik abendura (seguruenik egun horietan egindako ekintzen ondorioz), eta horietan hurrengo urtera arte (2023) salbuetsi zen kuota. Nolanahi ere, diru-sarrerak aurrekontuan jasotakoak baino txikiagoak izan ziren.

Gastuak %12,5 gehitu ziren 2021aren aldean (aurreko oharraren arabera zuzendu ondoren). Arrazoi nagusiak hauek izan ziren: DMD aldizkariaren hiru zenbaki argitaratzea (2021ean 2ren aldean), ekitaldi gehiago eta KPIaren igoera. Nolanahi ere, aurrekontuan jasotakoak baino txikiagoak izan ziren, eta balantze negatiboa izan zuten, 2021eko Memoriaren Aurrekontuan aurreikusitakoarekin bat datorrena.

	DIRU-SARRERAK (€)	GASTUAK (€)
DIRU-SARRERAK		
KUOTAK (Kutxa Komuna + DMD Euskadiko kontua)	25.357,00	
JARDUERAK	308,60	
BANKUKO GASTUAK		
MANTENIMENDU-KOMISIOAK (Euskadiko DMD-DHE kontua)		40,00
KOMISIOAK (helbideratzeak, itzulketak, Kutxa Komuneko txartelak)		183,81
ZERGAK		
IAE EREDUA, 303 BEZ EREDUA, Valentziako AFDMD egoitzaren alokairua		68,47
GASTU PROFESIONALAK		
AFDMD LAN-KONTRATUKO LANGILEAK		14.605,84
ZERGA AHOLKULARITZA		520,85
INFORMATIKA-ZERBITZUAK (WEB)		343,83
POSTA BIDEZKO MEZULARITZA ZERBITZUAK		85,20
MATERIAL KORPORATIBOAREN GASTUAK		
ALDIZKARIA ARGITARATZEA		2.570,57
DOKUMENTUAK ETA IKUS-ENTZUNEZKO MATERIALA (BULEGO FEDERALA)		573,99
EUSKADIKO DMD-DHE KUADRIPTIKOAK		336,96
ABD LIBURUXKAK		332,75
MEZULARITZA-BIDALKETAK (Euskaditik/Euskaditik)		101,79
ESPAZIO ETA HORNIDUREN GASTUAK		
OSALDE LOKALA (2021 eta 2022)		2.400,00
DMD-DHE EUSKADIREN ARRETA-TELEFONIA		724,26
BULEGOAREN ALOKAIRUA (EGOITZA NAGUSIA)		1.667,24
ELEKTRIZITATEA + TELEFONIA+ERREPROG EKIPOA. (EGOITZA NAGUSIA)		577,35
BULEGOKO MATERIALAREN GASTUAK		
BULEGOKO EKIPAMENDUA (BULEGO FEDERALA)		341,49
ERREPROGRAFIA (erakusketako materiala, kartelak, komunikatuak)		371,91
JARDUERA GASTUAK		
DMD 2022 JARDUNALDIAK - PRESTAKUNTZA (MADRIL)		468,95
SANTIAGOKO IKASTAROAK - PRESTAKUNTZA		462,52
DMD 2022 JARDUNALDIETARA JOATEA		22,60
DONOSTIAKO EKITALDIRA JOATEA (urriaren 13an)		35,40
ZEANURIKO EKITALDIRA JOATEA (azaroaren 3an)		35,30
HERIOTZA DUINAREN NAZIOARTEKO EGUNA(GASTEIZ) (azaroak 5)		
EKITALDI ARETOA + HIZLARIEN JOAN-ETORRIAK + BAZKARIA		488,36
ZUZENDARITZA BATZORDEAREN BILERARAKO JOAN-ETORRIAK (DONOSTIA, ekainaren 4a)		110,95
WFRtDS-EN PARTE HARTZEA		22,50
GUZTIRA	25.665,60	27.492,89

Oharra:

- **Gorriz** adierazitako kontzeptuak AFDMD erakundearen jarduera komunak eragindako gastu eratorriak dira.
- **Beltzez** adierazitako kontzeptuek DMD-DHE Euskadiren jarduera esklusiboak sortutako gastuak adierazten dituzte.

3.2 2023rako aurrekontua.

Badirudi nolabaiteko joera dagoela bazkide kopuruaren hazkuntza balio nahiko baxuetan egonkortzeko. Diru-sarreren atala 2023an kalkulatzeko, 2022koaren antzeko gehikuntza garbia estima daiteke (≈ % 3,5). Gainera, aparteko diru-sarrerarik ez dagoela suposatuta (dohaintzak, fakturatutako jarduerak, etab.) eta 2022ko batez besteko kuota berarekin, 26.300 € inguruko diru-sarrera kalkulatu daiteke.

Gastuen atala 2022an egindakoetatik abiatuta kalkulatu da, honako aurreikuspen hauekin:

- DMD-DHE Euskadiren jarduera 2022koaren antzekoa izango da: "Heriotza duina eta ilustratua" erakusketa antolatuko da Bilbon, Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna ospatuko da (oraindik ez dago tokirik) eta antzeko hitzaldi-eztabaidak izango dira. 2022an bezala, ez da ekipamenduko gasturik aurreikusten.

  Horren arabera, DMD-DHE Euskadiren gastu esklusibo batzuk 2022koen berdinak izan daitezke, gutxi gorabehera %3 gehituta KPIa kontuan hartzeko (Osaldeko lokalaren ekarpena izan ezik, 2022koa izango dela aurreikusten baita).

- AFDMD delakoaren jarduera komunak eragindako gastuei dagokienez, 2023rako % 3ko igoera izan daiteke egoitza nagusiaren gastu profesionaletan, horniduretan eta alokairuan, bi aldizkari zenbakitan (2022ko gastuaren 2/3). Bestalde, ez da aurreikusten Santiago de Compostelako 2022ko ikastaroaren antzeko ekitaldirik.

Aurreikuspen horiekin, 2023rako aurreikusitako diru-sarrerak eta gastuak honela geratuko dira:

	DIRU-SARRERAK (€)	GASTUAK (€)
DIRU-SARRERAK		
KUOTAK (Kutxa Komuna + DMD Euskadiko kontua)	26.300,00	
ERATORRITAKO GASTU KOMUNAK		21.790,00
EUSKADIKO DMD-DHEREN GASTU ESKLUSIBOAK		
BANKUKO GASTUAK		40,00
GASTU PROFESIONALAK		0,00
MATERIAL KORPORATIBOAREN GASTUAK		790,00
ESPAZIOAREN ETA HORNIDURAREN GASTUAK		1.950,00
BULEGOKO MATERIALAREN GASTUAK		380,00
EUSKADIKO DMD-DHE JARDUERA GASTUAK		750,00
TOTALES	26.300,00	25.700,00

Emaitza: 600 € inguruko balantze positiboa.

dmddhe
DERECHO A MORIR DIGNAMENTE
DUINTASUNEZ HILTZEKO ESKUBIDEA
EUSKADI

Araba kalea, 6 (erdisotoa), Bilbo
635 738 131
dmdeuskadi@derechoamorir.org
www.derechoamorir.org
www.derechoamorir.org/dmd-euskadi